

SZARVASI LAPOK.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap

Az előfizetési és hirdetési pénzek, egy a lap szemléi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak:

Egy három hasábos petisor 5 kr
Kétszeri közlésnél 4 kr
Háromszori közlésnél 3 kr
Többszori hirdetéseknel engedmény adatik. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Anyilt térben minden garmond sor díja 10 kr

Ármentesítési ügyünk.

Alig van ügy, melynek megoldását közönségünk nehezebben várná, mint a Körös-Tisza-Maros ármentesítő társulat szervezését.

Az 1881-iki LIII-ik törvényzikk szerint vidékünk ármentesítését egységes terv, és egységes vezetés mellett minél előbb keresztül vinni kellvén, rendkívüli eszközök alkalmazása annak idején helyén volt. Az megis történt, a mentesítés műve maga meg lett alkotva, s került legyen bár mennyibe, az érdekelteknek bele kellett a helyzetbe nyugodniok. Azt kérjük azonban, mért kell a rendkívüli állapotnak tovább is fennmaradnia? Mért nem szerveztetik már véglegesen a társulat, melynek feladata lesz az adminisztrációt átvenni?

Az ármentesítés adminisztrációja jelenleg rendkívül sokba kerül, az nem maradhat úgy, azon segíteni kell.

Hogy csakugyan fog már e tekintetben valami történni, e tekintetben reményt nyújt a következő szentesi közlemény:

A körös-tisza-marosi ármentesítő társulat alapszabályait minden észrevétel nélkül jóváhagyatoltnak tekinthetjük, amennyiben a közmunka és közlekedési miniszter legfeljebb stylaris észrevételeket tett rá és ezeknek beszurását kívánja, úgy, hogy e végből közgyűlés összehívása sem szükséges, mert a miniszternek Horváth Gyula kormánybiztoshoz intézett leírata úgy szól, hogy ezen stylaris módosításokkal az elnök lássa el az alapszabályokat és ennek megtörténte után az alapszabályok azonnal jóváhagyatnak. Horváth Gyula kormánybiztos a miniszter által kívánt módosításokkal ellátta az alapszabályokat és ez most már gr. Károlyi Tibor társulati elnök által aláírva be is ter-

jesztetett a minisztériumhoz, honnan az néhány nap alatt a jóváhagyási záradékkal ellátva le fog érkezni.

E szerint a körös-tisza-marosi nagy ármentesítő társulat végleges szervezése rövid idő alatt meg fog történni, mert Horváth Gyula kormánybiztos minden törekvése oda irányul, hogy még ez év folyamán a társulati tisztviselők megválasztassanak s jövő évtől kezdve az autonómikus kormányzat megkezdessék. A kormány ügy, amint ezt a társulat az alapszabály tárgyalása alkalmával kimondotta, kormánybiztos hatáskör alatt hagyta az ártérfejlesztés keresztlüvelét és ezen munka befejeztéig az ártér nyilvántartást. Mint tudjuk, Horváth Gyula kormánybiztos maga erősen sürgette a kormánynál az alapszabályok jóváhagyását, hogy az autonomia helyre állittatván, ő minél rövidebb idő alatt megválhasson a kormánybiztoságtól. Ő tehát nem akar kormánybiztos maradni s így az ártérfejlesztés és nyilvántartás eszközlésére más kormánybiztost kell a kormánynak keresni.

Nézetünk szerint pedig az ártérfejlesztés keresztlü vitele semmivel sem kevesebb feladat, mint az építkezés volt és itt éppen úgy szükség volna Horváth Gyula kormánybiztos páratlan erélyére, mint az eddigi munkálatoknál. Mi éppen az ártérfejlesztést tartjuk olyan feladatnak az 1881. LIII-ik t. c. teljes végrehajtásánál, hol az érdekeltég apróbb, de örökre vitális érdekei tetőpontra hágnak, hol az érdekeltég seregestül fognak egymással és az összerdekkel szemben állani. S ha valahol, itt fogjuk csak igazán megérezni azon férfiu hiányát, ki páratlan eréllyel és tapintatával eddig minden szembenálló érdek kiegyenlítésénél hatalmas, mondhatni ellenállhatlan közvetítő és intéző volt.

Ennyi a szentesi közlemény, melynek megjelenése óta a szervezés előmunkálatainak megindítására a választmány egybe hívása megtörtént. Közönségünk tájékoztatására jónak látjuk azt egész terjedelmében a következőkben közölni:

A Körös-Tisza-Marosi ármentesítő és belvízszabályozó társulat megalakulásának a nagyméltóságú közmunka és közlekedési m. kir. Ministerium által, f. é. október hó 2-ról 32459/1885 számú magas rendelettel lett jóváhagyása és a társulati alapszabály módosítása tekintetében történt felsőbb rendelkezés alkalmából, folyó 1885 évi november hó 20-ik napján dél előtt 10 órakor H.-M.-Vásárhelyen a mindszent-apátfalvi ármentesítő társulat hivatal-helyiségében elnökletem alatt tartandó központi választmányi ülést tüztem ki, melyre Nagyságodat, mint előlnevezett társulat választmányi tagját ezennel tisztelettel meghívom. A központi választmányi ülés tárgysorozata: 1., Elnöki előterjesztés a társulat megalakulásának jóváhagyása és az alapszabályok módosításáról. 2., A társulati vagyon ügymint: védtöltések, védelmi építmények, társulati tulajdont képező területek, védelmi anyagok és eszközök s egyéb beltárgyak átvétele és az autonom működés megkezdése iránti intézkedések megállapítása. 3., A társulati tisztviselők megválasztása iránti előintézkedések és választási határidő megállapítása. 4., A társulati tisztviselők fizetésének s egyéb díjazásának, úgy az irodai és műszaki segéd-személyzet, vonal-felügyelők, gátörök és hivatal-szolgák létszámának és fizetésének megállapítása, illetve javaslatba hozása. 5., Az 1886. évi társulati költség előirányzat összeállítását kormánybiztos javaslat alapján. 6., Ügyvételi, szolgálati, pénztári szabályzat, illetve utasi-

T Á R S A D A L M I

Petőfi Sándor szerelme.

Irta: Szana Tamás.

I.

Ma már senki sem tagadhatja, hogy az őszinte hangot szerelmi lyrankban Petőfi tette uralkodóvá. A szerelmet előtte is sokan énekelték gyér örömeivel és sűrű fájdalmaival, de költőink legnagyobb részben minták után dolgoztak, a helyett, hogy igaz, őszinte hangot adtak volna saját érzelmeiknek. Az utánzás megszokása egészen az ókor classicus mintaképehez vezette vissza költőinket; ligeteink, berkeink, folyóink a görög és római mythologia isteneivel s félisteneivel népesültek be s még oly önálló, minden ízében igaz költői tehetség, mint Csokonai, sem tudott megmenekülni attól, hogy Coelusukat, Cipriákat, Endimionokat, Etéziákat ne szerepeltessen Lillájához irt költeményeiben. Kisfaludy Sándor, kinek Himfyje évtizedeken keresztül volt bibliája a szerető sziveknek, később elvitázhatatlanul Petrarca befolyása alatt áll; az olasz költőtől veszi át nemcsak legszebb gondolatait, de egyuttal az érzelmeik költői kifejezésének módját is. Kortársai ugyanakkor költött alakokhoz zengék dalaikat s talán szentségtörés lett volna a muzsa ellen, ha valaki esontból és husból álló, erényekkel és gyarlóságokkal egyaránt fölruházott élő lényeket énekel.

Szerelmi lyrank hosszú évtizedeken át valószínű szoba-poezis volt s ha e század második negyedében tüneményes, csodálatos világgá tágult, azt egyenesen Petőfi Sándornak köszönhetjük. Ő számúzte szerelmi költészetünkben a mesterkelt érzelmek hideg udvariasságát, eme mondva csinált,

illat nélküli virágokat, hogy helyet készítsen az igaz, őszinte érzelmek mesterkeltlen, de költői nyilvánulásainak s a szerelmi lyrát végre valahára saját vérmérsékletünk, hangulataink és szenvedélyeink tolmácsává, hirdetőjévé tegye.

Ez az átalakulás azonban még Petőfi Sándor poezisében sem történt meg egy csapásra, rohamosan. A lángszellemű dalnoknak is időre volt szüksége, míg fölismerte, hogy az igazi lyricusnak és embernek egynek kell lennie s hogy a dal és a dal forrása: a szív, oly összetartozók, mint — saját szép hasonlatakat — a nap és sugára. És csakugyan föltünésének első éveiből származó szerelmi verseit — költői becs tekintetében — végtelen úr választja el ama költeményektől, melyeknek tárgyait már nem elképzelt fájdalmak, hanem igazi élmények szolgáltatták s a melyekben szívének szerelmes hevülései és mélységei a maguk valódiságában nyilatkoznak. Elismerem én azt, hogy a költő phantasiájának segélyével oly élelken bele tudja sodorni szívét, kedélyét az örömköbe és bánatokba, mintha valóssággal átélne s nem álmodná azokat; de ezekből az érzelmeiből bizonyos fokig mégis hiányozni fog a közvetlenség, mely első pillanatra lebüvöli, rabjává teszi az olvasót s hasonló indulatokat támaszt kedélyében. Az érzelmeik őszintesége, igazsága mindenkor első föltétele a lyricus sikereinek, mert a csinált szenvedések látása utoljára is kifáraszt és untat bennünket.

Petőfi szerető szívének története szintén e mellett az igazság mellett tesz tanuságot.

*

Teljesen megbízható adataink alig vannak a költő ifjúkori, első szerelmei felől. Mindaz, mit életirói e tárgyban később napfényre hoztak, jóformán csak találgatásokon alapszik, s mende-

mondakban vagy a homályos visszaemlékezések ködében vész el. Távoli ismerősök, kik szeretik fölteni magokat a dicsőség örök fényében ragyogó költő bizalmas barátai gyanánt, s hiszékeny ifjak, kik örömet alakítanak át regénynyé a költő élet-történetét s minden mende-mondának igazat adnak, már sok apró adalékkal szolgáltak a közönség kíváncsiságának, e följegyzések azonban nem igényelhetik azt hogy a komolyabb életrajzról előtt kutforrasok gyanánt szolgáljanak.

A költő legbizalmasabb barátai és kortársai egyaránt megegyeznek abban, hogy Petőfi a nők irányában nem tudott szeret-treméltó lenni. „Hölgyek körül én szegényenlős vagyok“, írja maga az „Egy hölgy emléke“ című versében, barátai pedig azt jegyezték föl róla, hogy nők társaságában vagy végnélkül tartózkodó és szózatlan volt, vagy ha jól talalta magát, mindjárt lekemnek, galambomnak cizemte s minden előljáró-beszéd nélkül össze-vissza öle gette őket. Ez a modor még a negyvenes évek szabadabb hanghoz szoktatott magyar társaságaiban is föltünő volt, ezért nem csoda, ha Petőfi leginkább csak az irodalommal foglalkozó férfiakra volt hatással, még a nők rokonszenvét eleinte sehogysen tudta megnyerni. E mellett a külseje sem olyan volt, hogy a női szemet mindjárt első látásra le tudja bilincselni. Termete inkább alacsony volt, mint magas, büszke, némileg kihívó magatartással. Vénzaságához képest valla mindenkit meglepett: keskeny hcmloka fölött tuskés, borzas haja magasan borult felfelé; bajusza kicsiny, vékony s szakallát — mert gyér volt — szükségből spanyolosan hordta. A költőt csakis élénk tűzű, villogó zemei árulták el. Ezek a szemek első tekintetre haragos kifejezést kölcsönöztek sápadt arcának, de a keskeny ajkak körül játszó kedélyes, sőt gyermekies vonas mindjárt első szóra mérsékelté ezt a kifejezést. S minő

Fényes Tamás Szerencse - A nyemények

tás kidolgozása és nyugdíj alap létesítése iránti javaslat tételéről bizottság-választása. 7., Választmányi tagok indítványainak és előterjesztéseinek tárgyalása. Budapest, 1885. október hó 20-án. Gróf Karolyi Tibor, társulati elnök.

Törvény

Melynek alapján az idegeneknek és külföldieknek szerződés vagy beleegyezés útján történő, — az Egyesült Államokban, tartományokban és Columbia kerületében munkateljesítés céljából való behozatala és bevándorlása eltiltatik.

Az amerikai Egyesült államok a Congressusban összehívott Senatusa és a Képviselőknek háza által rendeltetik, hogy mióta és miután ezen törvény elfogadtatott, — mindegyik személy, társulat, egyesület vagy testület a törvény ellen cselekedne, ha bármily módon előre fizetne, vagy bármily uton elősegítene vagy felbátorítana az Egyesült Államokban, annak tartományaiban vagy Columbia kerületében való egyes-külföldinek, külföldieknek idegennek vagy idegeneknek átszállítását behozatalát vagy bevándorlását, legyen az szóbeli, rendkívüli határozott, hallgatolagos vagy előre kikötött szerződés vagy egyezkedés útján történendő, az Egyesült Államokban, tartományaiban vagy Columbia kerületében bármily munka vagy szolgálat teljesítése céljából eszközölt behozatal vagy bevándorlás, külföldi vagy külföldieknek, idegennek vagy idegeneknek irányában.

Minden világosan határozott hallgatolagos, szóbeli vagy külön szerződések vagy egyezkedések, a melyek ezenről bármily személy, társulat, egyesület vagy testület részéről, bármily idegennek vagy idegeneknek, külföldinek vagy külföldieknek irányában, munka vagy szolgálat teljesítése céljából, — vagy a melyek az egyesült államokban, tartományaiban vagy Columbia kerületében bárki által munka vagy szolgálat eszközölése tekintetében, azon egyén vagy egyéneknek irányában akik az Egyesült Államokban eszközözendő munka vagy szolgálat teljesítése céljából, — bevándorlásuk vagy behozataluk előtt, köttettek, végképen érvénytelenek és hatálytalanok.

Azon személy, szövetség, társulat vagy testület, kik ezen szakaszbeli törvényes intézkedések ellen bármily módon cselekednek, vagy azokkal visszaellenek, és pedig az által, hogy szándékosan elősegítik, felbátorítják vagy ösztönzik azon külföldinek vagy külföldieknek, idegennek vagy idegeneknek bevándorlását vagy behozatalát az Egyesült Államokban, tartományaiban, vagy Columbia kerületében, bármily munka vagy szolgálat teljesítése céljából, határozott vagy hallgatolagos, szóbeli vagy külön szerződést vagy egyezkedést kötnék oly külföldivel vagy külföldiekkel, idegenekkel vagy idegenekkel, kik egyelőre még nem számítandók az Egyesült Államok lakosai vagy polgárai közé, — pénzügyi bírság alá esnek és minden ilyenü áthágás alkalmával egyezer dollár lefizetésére elítélteknek, — mely összeg törvényhatóságilag behajtható az Egyesült Államok által, vagy bármily más egyén által, ki az illető vagy illetők ellen panaszt emel ezen ügyben, beleértve egy olyan külföldit vagy idegent is, ki esetleg egy ilyen szerződésben vagy egyezkedésben részt vesz, minthogy ilyen tartozásokat képző összegek jelenleg az Egyesült Államok minden kerületi törvénykezéseinek behajthatók, az

volt a költő megjelenése! Öltözete, magaviselete mind különbözött a másokétól. Főleg viseletében szerette játszani a különczöt: majd olyan kalapokat készített, mint egy rézbográc, majd ember nem látta zekéket és dolmányokat virágos atlaszból. Egyszer az a gondolata támadt, hogy olyan tősgyökeres magyar költőnek, mint ő, illenék tetőtől talpig magyar ruhában járni, mint járt egykoron Csokonai Vitéz Mihály, s néhány nap múlva Tóth Gáspárnál el is készítette a csipőn alól érő prémes mentét, csizmába huzott magyar nadrágot és sujtásos mellényt, mely öltözéknek kiegészítésül kerek asztrakan kucsmát választott. Ebben a nemzeti ruhában aztán egy álló esztendeig járt-kelt Pestnek utcáin, mit sem gondolva azzal hogy az egyik hóbortosnak, a másik ripőknek tartotta és sokan új Peleskei Nótáriusnak csufolták. Hogy ilyen öltözékben és modor mellett soha sem volt a női társaságok Adonisa, igen természetes. Ő azonban szeszélyből és különcz-ködsébből tovább viselte Csokonai új életre keltett divatját.

Ebben az időszakban, Liszt Ferencz egyik hangversenyén, egy szép fiatal leányt pillantott meg Petőfi a hallgatók között. Szemét oly hosszsan rajta felejtette a bájós tüneményen, hogy körülötte levő barátai észrevették elragadtatását, s egy közülök, ki ismerősebb volt a pesti társas-körökkel, figyelmeztette őt: ne tekintsen olyan mélyen ama szép lány szemébe, mert a dolog reá nézve könnyen szomorú fordulatot vehet.

— Miért? kérte a költő hirtelen fölébredt büszkeséggel.

— Csak azért, mert az a leány nem magunkforma szegény legénynek való, hanem egyik gazdagabb pesti bankár: Kappel leánya.

Petőfi önérzete felháborodott e szavakra s

ekképen keletkező perköltések az Egyesült Államok kincstárához befizetendők és külön per indítható ily külföldi vagy idegen érdekeiben, a ki a fentemlített szerződés vagy egyezkedésben részt vesz; és mindegyik a tulajdon kerületéhez tartozó járásbeli ügyésznek kötelességében áll, egy ilyen pert az Egyesült Államok költségén, magára vállalni.

Ha valamelyik hajósönök (vagy tulajdonos) tudtával vagy szándékosan az Egyesült Államokba behoz egy hajón és partra szállít, vagy megengedi, hogy idegen partról vagy helyről kiszállítottassék egy külföldi munkás, gépész, vagy kézműves (mesterember) a ki mielőtt az illető hajóra szállott, már szóbeli vagy külön világosan határozott vagy hallgatolagos szerződésre vagy egyezkedésre lépett az Egyesült Államokban eszközözendő munka vagy szolgálat magára vállalása céljából, ezen visszaélés következtében bűnösnek nyilatkoztassék s annak behozatása alkalmával ötszáz dollárt tul nem haladó pénzlírsággal megbüntettessék sőt még hat hónapot tul nem haladó időre is bebörtönöztessek.

Ezen törvény ne nyújtson alkalmat oly fejtegetésre, mi által valamelyik idegen országnak polgára vagy alattvalója, a ki az Egyesült Államokban magános vagy hivatalos minőségben ideiglenesen tartózkodik, akadályozva volna szerződésileg vagy más módon oly egyéneket megszerzeni — vagy felvenni, a kik az Egyesült Államoknak lakói vagy polgárai közé nem számítandók, — és a kik mint magán titkárok, szolgák vagy házi szolgák a fentemlített az Egyesült Államokban ideiglenesen tartózkodó idegenek számára működnek, sem pedig hogy ezen törvény olyképen magyaráztassék, — mintha valamelyik személy vagy személyek, egyesület vagy testület akadályoztatnának szerződés vagy egyezkedés útján idegen országokban szakmunkásokat felvenni vagy szerzeni, a kik az Egyesült Államokban valamelyik nem jelenleg az Egyesült Államokban életbelépetett új iparágat képező munkát elvállalnak: feltéve, hogy az illető szakmunka másképen létrehozható nem volna, továbbá nem lehetséges, hogy ezen törvény, színészekre, felolvasókra, énekesek vagy énekesnőkre vagy oly személyekre alkalmaztassék, a kik szigorúan mint magán — vagy házi szolgák működnek.

Feltéve, hogy ezen törvény oly értelemben ne fejtetessék, mi által valakinek tiltva volna családja körében vagy valamelyik rokonánál vagy személyesen ismert barátjánál segédkezet nyújtani, vagy mi által akadályozva volna idegen országból az Egyesült Államokba bevándorolni, a hol letelepedni szándéka van.

Mindazon törvények vagy ezen törvényre vonatkozó részei, a melyek ezen tárgyban meglévő zést okoznának, — légyenek ezennel és ez által visszavonandók.

Tanügy.

Paedagógia. Azt a kérdést vetem föl, nem kell-e ismernie a tetőtől talpig képzett nevelőnek s tanítóknak a nevelés és tanügy régi állapotát? Kikerülheti-e figyelmét a nevelés és tanítás történetében észlelhető fokozatos haladás s tökéletesbülés? — nem szánalomra méltó e az oly tanító, ki tudománya megaiapítói, mestereit nem ismeri. Hogyan fogja ez a saját maga működését a lehető- ségig tökéletesíteni, ha nem ismeri a multnak s

a hangverseny után egész határozottsággal így szólt barátaihoz: — Azért is nőül fogom kérni azt a leányt!

Barátai azt hitték, hogy tréfál, s jóízűt nevettek elhatározása felett. Ez azonban még makacsabbá tette őt. Petőfi ugyanis másnap fölkereste a fentebbi észrevételt kockázató barátot s azt mondta neki: ha látni akarja, Petőfi gyávább-e a tettben, mint a beszédben, vezesse el a bankár házához, még ma megkéri leánya kezét.

A jó barát, még mindég azt híven, hogy a költő csak enyeleg vele, elkísérte őt a bankár ajtajáig, hanem a mint látta, hogy Petőfi egészen komolyan veszi a dolgot, elővette minden ékes-szólását, hogy lebeszélje őt meggondolatlan, hó-bortos szándékáról.

Mind hiába. Petőfi félretaszította őt az ajtó-ból s bement egyenesen Kappelhez, kit éppen irodái foglalkozások közt talált. Itt minden kerülgetés nélkül bemutatta magát s egyszersmind azt is tudtára adta, hogy tisztelkedésének célja: nőül kérni kedves leányát.

Kappel derék finom ur volt s a mellett művelt, olvasott hazafi. A költőt — mondá — mar régóta jól ismeri s nagybecsüli személyes ismeretségét. Szándéka ellen sincs semmi kifogása, már csak azért sem, mert e részben a határozást egészen leányára bizza, de egy formaságra figyelmezteti Petőfit: ne sajnálja magát leánya előtt is a család valamelyik ismerőse által bemutatattani. A bankár megmondta mindjárt azt is, ki által.

Kappel ezután barátságosan kezét szorított a különös kéréssel, Petőfi pedig, mint a ki jól végezte dolgot, távozott, s többé rá sem gondolt a házasságra.

A bájós bankár leány, mint tudjuk, később Lónyai Menyhért neje lett.

korának nevelési és tanítási mozgalmait, e mozgalmak vezetőit, s nincs tisztában azok törekvéseivel eszméivel? Nevelőink s tanítóink ebbeli hiányain van hivatva segíteni ama vállalat, a mely most indult meg Pozsonyban Orbók Mór szerkesztésében s Heckenast utóda Drottief Rudolf kiadásában s a melynek czime: „Paedagogiai Plutarch. Jelesebb paedagogusok, kiválóbb tanfériak arckép és életrajzgyűjteménye, tekintettel a magyarokra.“ A vállalat czime nyilván megmondja a czélt. Megismertetni a jeles paedagogusokat, s kiváló tanfériákat, azokat tehát, a kiknek atyáink, mi magunk s gyermekeink a legmagasztosabbat századunk leg-szentebbjét — a műveltségét köszönhetik. A „Plutarch“ első füzetének tartalma (1. Előszó Orbók Móról. 2. Baró Eötvös József, dr. Ferenczy József-öl. 3. Comenius, dr. Vagner Lajostól. 4. Zirzen Janka, Wollmann Emmától. 5. Pestalozzi, dr. Zsen-geri Samutól. 6. Widermann Károly, dr. Tóth Sándortól. 7. Gáspár J. András Jenőtől) meggyőz ben-nünket e vállalat életrevalóságáról valamint arról is, hogy a közönség mely részében kell utat tör-nie e kétségtelenül hasznos olvasmányoknak. Taná-rok, tanítók s tanítónők, valamint a gyakorlati nevelők haszonnal fogják olvasni a „Plutarch“ rövidre fogott életrajzait, melyekből megismerhetik azokat, kik nagybecsű alkotásokat vagy végtelen életű eszméket hagy-tak reánk örökségül a nevelés és tanítás te-rén, a tanítójelöltekre nézve paedagogiai ismereteik gyarapítása mellett buzduó és serkentő hatásnak lesznek az életrajzok, ha majd a jeles tanfériak életéből látják, miként lehet alacsony sorsból szor-galom és önképzés által általános tisztelettel és közbecsüléssel körülvevett polczra emelkedni. Hogy az ifjuságnak is lesz olvasmánya a „Plutarch“, ar-ról senki sem kételkedik, a ki tudja, mily szeretet-tel csüng a hálás tanuló kedvelt tanítóin s neve-lőin. Végül még a jó családanak, mint gyermeke első nevelőjének, asztaláról sem szabad hiányozniok e diszesen kiállított füze-teknek. A füzetben található sikerült arcképek a füzet tartalma hatásának közvetlenségét minden-esetre fokozni fogják. Ugy tartalmára, mint valóban pompás kiállítására (Wigand F. K. nyomdájá álli-totta ki) való tekintetből mi szép reményekkel né-zünk a „Plutarch“-nak további élete elé, mi hogy ugy legyen, azt az áldozatkész hazafias kiadó min-den bizonynyal megérdemli. Hogy mindenki kön-nyen e mű birtokába juthasson, a kiadó a egyes- füzetek árát csak 20 kr-ra szabta s 5 füzetre 1 frittal, 10 füzetre 2 frittal előfizetést is elfogad.

Dr. — y M.

Ujdonságok.

Békés megye alispánja a következő körende-letet bocsájította ki a járási Szolgabírákhoz: Tekin-

Ez a gyors föllobbanás nem az egyedüli Petőfi fiatal éveiben. Neki egy futó perc elég volt arra, hogy a férfit barátjának, a nőt kedven-czének vallja, a másik perc pedig, hogy végkép elfeledje. S ezt a szeszélyeskedést nem egyszer a gyermekeskedésig izzte. De ha könnyen vette is a szerelmet, pályája nem volt ment az erősebb szenvedélyektől. Szuszikáról, ama falubeli leány-ról, kire Kerényihez 1844-ben irt levelében céloz, keveset tudunk s emléket nem is őrízte meg más, csupán egy-két költemény, de Csapó Eteleka, a szép, szende szőke leány már erősebb nyomokat hagyott ugy szívében, mint költészetében, noha szenvedélye ezuttal is csak inkább sejtlem és ábránd, mint valóság volt.

Csapó Eteleka, a tapasztalatlan gyermek ártat-lanságában alig gondolt a szerelemre, s legfőlebb csak mosolyogni tudott Petőfi fellengzése és sóvár pillantásai felett. A költő szenvedélye mindvégig sejtelen maradt előtte.

Eteleka halálakor sajtáságos eset adta elő magát. Az ifju test már benn volt a koporsóban, a pap, a gyászolók — köztük a költő — össze-gyűltek, mikor a szülők a halott életet hazudó, piros arczától félrevezetve, nem mertek hozzáfogni a temetéshez. A gyülekezetenk szét kellett oszla-nia, s Etelekának csak másnap adtak meg az utolsó tisztességet. Holttestét Petőfi tette be a kopor-sóba, s ez az első közeledés a visszaemlékezések egész raját keltette föl képzelődésében. Elfojtott indulata a temetés után tört ki egész erővel. Na-ponta kijárt a temetőbe s órákig elzokogott a korán elhunyt leány sirja felett, elannyira, hogy batáit már komolyan kezdték aggdógni állapotán. E gyász emlékezete van lerakva a „Cipruslom-bok“-ba. „Cipruslombok Eteleka sirján“.

Folyt. köv.

teset szolgabíró Ur! Tapasztaltatván, hogy az 1876: XIII. t. c. 73 §-a ellenére a cselédek igen gyakran szolgálati könyv nélkül fogadtak be szolgálatba, a mi 25 frtig terjedhető bírság terhe alatt tilos; továbbá hogy a gazda oly esetben is, a mikor a cseléd szolgálati könyvvel el van látva, ennek szolgálatából való kilépésekkor a cselédkönyv egyes rovatait az idézett törvény 75. §-a daczára az igazságnak teljesen megfelelőleg kitölteni elmulasztja, a mi szintén 25 frtig terjedő bírság terhe alatt tilos; minthogy a törvény idézett rendelkezései szigorú végrehajtása nélkül, ezen törvény üdvös célja meghiúsul: felhívom Cimet, hogy a gazda közönséget a törvény fent idézett rendelkezéseinek szigorú megtartására közhírré tétel útján figyelmeztetni, a községi eljárásokat pedig a törvény végrehajtásának erőlyes ellenőrzésére s az előforduló visszaélések megküszöltésére utasítani sziveskedjek. B. Gyulan, 1885. október 14-én. J a n c s o v i c s P á l s. k. alispán.

— **Felhívás.** Folyó év november hó 7-én délután 5 órakor a szarvasi ipartestület helyiségében, tek. Práznovszky Ferencz iparhatósági biztos úr elnöklete alatt, a helybeli iparos-szegédek közgyűlése fog megtartani, hol a XVII. t. cz. 141. §-a értelmében szervezendő békéltető bizottság alapszába helyi kidolgozása, és azon bizottság segéd-tagjainak választása lesz megejtendő. Felhívom tehát a helybeli iparos-szegédek, hogy ezen törvényadta jogaik gyakorlására a kitűzött időben a közgyűlésen teljes számban jelenjenek meg Szarvas, 1885. Okt. 30. Az iparhatósági biztos megbízásából ifj. Demcsák János, ip. tes. jegyző.

— **Szentandrásról beküldettek** a következő sorok, melyeknek közlésére felkértünk: Kétféjű sas Békés-Szentandrason. Hihetetlen, de még is igaz. A b.-szentandrasi regále bérlő Löwenstein Herman dohány-árulási engedélyt nyervén, nagy depójának ajtaján egy fekete-sárga táblára pingált kétféjű sas, német felirattal hirdeti a dohány árulási engedélyt ily képen: Kai. Kön. Tabak Trafik. A regále bérlő mint értesültünk Galiciából bevándorolt idegen aju indigena, — ki a magyar nyelvet nem is bírja. — Valószínű, hogy elhagyott hazájában dohány árúdjára volt, s most, hogy kárba ne vesszen út akarja hasznát venni távol földről elhozott kétféjű sasos, fekete sárga, német feliratu táblájának. No, hogy a magyar alkotmányos aerában egy 7000 lelket számláló tösgyökeres magyar községben annyi bátorsággal bírjon egy ide vándorolt zsidó, hogy a közönség méltó botrányoztatására ily táblát függessen ki, még se hittük volna! Azonban hisszük, hogy a hatóság nem fogja e közbotrányt okozó táblát eltűnni, hiszzük, hogy a hatóság mielőbb intézkedni fog s nem engedi, hogy a közönség bosszantására a regále bérlő ajtajára ki bigyesztett kétféjű sas és német feliratu fekete-sárga tábla továbbra is ott hirdesse a regále bérlő svarczgelb érzelmeit. Hiszzük, hogy a hatóság hivatalos komolysággal figyelmezteti Löwenstein Herman regále bérlőt, hogy most már magyar honpolgár lévén — ha bár a magyar nyelvet nem bírja is — használjon magyar feliratu táblát, ne hogy a közönség türelmét veszítve el hessesse a kétféjű sást, s akarva nem akarva sárba repüljön a regále bérlő zsidónak e kedvencz madara. Z i h K á r o l y.

— **Belügyminisrtől** leirat Békésmegye alispánjához 4252 sz. alatt, f. évi október 19-ki kelettel — Budapest fővárosában, szegény beteg gyermek egyesület — alakult, melynek célja, szegény beteg gyermekek ingyen gyógyítása, továbbá az egyesület által ellátott dajkák elhelyezése, végre szegény, teherben levő nők anyagi segélyezése által a gyermekek szerfelett nagy halandóságát csökkenteni. Az egyesület tagjai férfiak és nők egyaránt lehetnek, még pedig, alapítók kik egyszer mindenkorra 200 frtot, pártók kik 50 frtot és rendes tagok kik évenként 3 frtot fizetnek. Minthogy a nevezett egyesület által kitűzött valóban közérdekű cél megvalósításához a társadalom minden rétegeinek hozzájárulása felette kívánatos felhívja a megye alispánját, miszerint saját hatás körében ezen egyiránt az érdeklődést előmozdítani sziveskedjek.

— **Az amerikai egyesült államok tanácsában** 1885. évi február 18-án (48. Congressus; 24-ik ülés H. R. 2550) törvény alkottatott, melynek alapján az idegeneknek és külföldieknek szerződés vagy beleegyezés alapján történő, az egyesült államokba, tartományba és Columbia kerületébe munkateljesítés céljából való behozatala és bevándorlása eltiltatott. Ezen eredetileg angol nyelven szövegezett törvény hiteles magyar fordításának másolati példánya — a megye alispánja által minél elterjedtebb módon leendő közhírré tétel végett, a járási szolgabíróknak kiküldetett, s lapunk más helyén egész terjedelmében olvasható.

— **Békés-Gyula** rendezett tanácsú városnak nagyközséggé átalakulási vajúdjó ügyében f. hó 26 egy belügyminisrti újabb rendelet érkezett le a megye közönségéhez, melyben a minster úr meghagyja, mielőtt ezen ügyben a véghatározatot kimondaná, miszerint a még szeptember havában távirati úton leküldött, ezen ügyben elrendelt vizgálatra vonatkozó közgyűlési határozatot helyben hagyó rendelkezése, a nagyközséget óhajló pártnak mikép lett kézbesítve, illetőleg velők közölve? hiteles okirattal kimutatassék, mert ezne körülmény a megejtett vizgálat során felterjesztett iratokban csak megemlítve van, és nem bizonyítva.

— **Időjárás.** Nagyon sáros időnye van a lakdalmaknak, hanem azért harsognak a trombiták utca-szerte, s vonulnak a párok a nehéz lueskos uton nagy riadalommal a boldogság kiküzdésére. Mennyivel emelné az ünnepélyességet, ha a trombiták ékes zajában már egyszer valahára egy nagy dobot is hallanánk megszólalni! Bizony hátra vagyunk még a Syngáloktól!

— **A polgári leányiskola** választmánya okt. 30-án gyűlést tartott, midőn is az intézet pénzügyének rendezése képezte a tanácskozmány főtárgyát. Bizony ideje volna, hogy a község is magáévá tenné ezen szükségesnek bizonyult intézetnek ügyét!

— **„Sáros-utca rongyos palló“** Ezt a vádat mondogatta két atyafi, egymássallett jövőn késő éjszaka valamely, hamis karczosban bővelkedő lakzról. Egyikök a padló jobb- másik pedig bal oldalán bandukolt. Fejeik néha-néha barátságos kocintásra össze találkoztak; labaik pedig majd gyorsuló — majd meglassuló mozgással vették előbbre — nagy eszimat. Mig egyszer azután vége lön a „rongyos pallónak“ s maradt csupán a sáros utca, melynek egyik világosabb pontját száraz földnek, hívogató szigetnek nézték az atyafiak, s mintha kommandószóra történt volna, egyszerre léptek a poesolyába, úgy hogy a nehéz fej is a lábuk dorgaiba ártotta magát. „No megvagyunk!“ mondja az egyik. „Maradjunk“ szól a másik. „De mit te gyünk?“ kérdi az első. „Mosakodjunk“ feleli a pajtás. Mig végre a bajból ki nem vonszolta a hajó töröttetek egy lámpásos feleharát. Megjegyezvén nekik hogy a veszedelmék nem éppen a kényes utcaiz rongyos padló az oka.

— **Esküvő.** Oláh Miklós főgymnásiumi tornatanár, hétfőn, október 26-án tartotta esküvőjét Gyomán Bartóky Vilma kisasszonnyal. Kisérjék az új párt, a boldogság rózsás pályáján a mi szerencse kívánataink is!

— **Emlék ünnep.** Az evangelicus egyház ma vasárnap ünnepeli a reformáció emlékét, midőn a helybeli evang. hívek is magyar és tót istenisztelettel ünnepelnek.

— **Halottak estéje.** Mindinkább terjed, a halottak emlékének kegyeletés megünneplése iránti óhaj. S valóban szép és illő elhunytjainkról ünnepelesen is megemlékezni. Ha az ildó kedvezni fog, úgy az idén is bizonyára sokan lesznek, kik a halottak estéjén kivonulnak a szomorú helyre, a temetőbe áldozni az elhunyt kedvesek emlékezetének.

— **A kiállítás** ünnepélyes berekesztése tudvalevőleg november 4-ére van kitűzve, mihez képest okt. 31-étől nov. 3-áig magyar állam vasutak összes vonalain 50% al mérsékelt menet-térti jegyek fognak kiszolgáltatni, mégpedig sorsjegy és belépti jegy előleges megváltása nélkül.

— **Dr. Pál K. Imán** szarvasi ügyvéd elhalálása folytán az aradi ügyvédi kamara-lajstromából töröltetvén, irodájára gondnokul Haviár Dani szarvasi ügyvéd lett kirendelve; továbbá Hankó Domokos, Fábri Károly csabai ügyvédnél joggyakorlaton levő ügyvédjelölt, az ügyvéd jelölti lajstromba, az aradi ügyvédi kamaránál felvétetett.

Gazdaság, ipar és kereskedelem.

Kereskedelmi kamaránk és a vámtariffa reviziója.

(Folytatás és vége.)

De a tisztelettel alulirt kamara a termelési viszonyok ismerete mellett éppen azt nem engedheti meg, hogy a nyerstermények vámjainak részleges, ovasos emelése ebben a monarchiában a nyerstermények árát általános, állandóan, tetemesebben emelhetné. Az oly termelési területen, mint a minő ezen két államé, a hol jelentékenyen több nyerstermény állítatik elő, mint a menyí fogyasztatik, a nyerstermények behozatala, ha az lassan, szabályszerűen történik, az átvétel jellegét öli magára komoly bajt a behozatal csak rohamossága által idézhet elő, midőn készlet megtorlódásokat vonhat maga után ami azután a rendellenes árhullámzásban szokott kifejezésre jutni.

Ebből véleményünk szerint kettő következhetik. Először az, hogy a nyerstermelésnek a káros árhullámzástól való megóvása, a menyiben ez vámos által lehetséges, voltaképp nem oly áldozat, melyet a monarchia nyersterményeket csak fogyasztó osztályai hozni kénytelenek, mert az által a nyerstermények árai nem emelhetnek, csak egyenletesbe kéké tételnek, a mi a nyerstermelők háboríthatlan munkássága által nagyon érdekelt többi osztályokra közvetve szintén csak haszonnal járhat. De másodszor önként következik ebből, hogy a nyerstermények szabálytalan beözönlése folytán keletkező megtorlódások lehető megelőzése nem csupán magyar, hanem épp oly mértékben az osztrák nyerstermelésnek érdeke is.

Nincs tehát semmiféle alapos ok arra, hogy ezért Magyarország Ausztriának külön compensatiót adjon.

Azt, hogy e monarchia két államának mezőgazdasága csaknem egyenlő mennyiségű értéket termel kétség kívül bizonyították azon hivatalos adatok, melyekkel az osztrák kormány 1882-ben és a folyó évben a vámtariffa módosítására irányuló javaslatot felszerelte. Hogy pedig nemcsak Magyarország-

nak, de az osztrák-magyar monarchiának közgazdasága is mennyivel több nyers terményt állít elő, mint a mennyit az illető államok lakossága elfogyasztani képes, az kiderül a következő néhány adatból.

Az 1883 ik évben a vámkimutatások szerint telt:

	Magyarországban		Ausztriában	
	behozatal	kivitell	behozatal	kivitell
Gabonaművekben	18.164,168 frtot	102.525,199 frtot	61.816,841 frtot	105.018,277 frtot
Állatokban és állati terményekben	31.309,121 frtot	91.335,610 frtot	46.831,348 frtot	120.778,709 frtot

A forgalom ily szerű alakulása mellett a nyers-termények vámjainak ebben a monarchiában tehát más czélja nem lehet, mint az, hogy ha a behozatal a szomszéd államok részéről emelt újabb akadályok folytán a szokottnál nagyobb aramlattal jelentkezik, ezen fokozódott behozatal a vámos emelése segélyével mérsékeltessek.

Es miután ily rohamos behozatal a magyar és osztrák vámterületre csak a tengerentúli államokból és Oroszországból lehetséges, a tisztelettel alulirt kamra czélszerűnek tartja ezen országokkal szemben a nyers-termények különböző megvámolását alkalmazni.

De a leghatározottabban kétségbe vonja, hogy ezért az ipari védvámok emelése által compensatiót kellene adni, és hogy az e részben felmerülő követelés csak a legkevésbébb jogutsággal is bírna.

A nyers-termények így eszközleni különböző megvámolása, elismerjük, a román és német gabona behozatalának útjait nyitva hagyja, pedig rendes viszonyok közt ezeknek van főleg vámterületünk határszéli részén állandó jelentőségük.

A román gabona behozatalára vonatkozólag e kamara részletesen nyilatkozott akkor, midőn a román kereskedelmi szerződés megújításának feltételeiről nagyméltóságod felhívása folytán beható véleményt mondott. Ez alkalommal tüzetesen kifejtette, hogy a kereskedelmi szerződéses viszony, Romániával szemben lehetőleg fenntartandó, de egyuttal gondoskodni kell arról is, hogy ha ezen szomszéd állam követendő vámpolitikája által e monarchia gazdasági érdekeit egyoldalulag sértené, ez esetre legyen hatályos eszköz kezeinkben. Melylyel ellenséges indulatu eljárását erőlyesen megtorolhatjuk. És ily eszköznek azon román törvényhez hasonló törvényhozatalát jelöltük meg, mely szerint az ottani kormány felhatalmazatik, hogy a Romániával szerződéses viszonyban nem lévő államokkal szemben szükségeseten a behozatali cikkek értékének 5%-át is szedheti vám gyanánt.

A jelen alkalommal azon véleményünknek adunk kifejezést, hogyha nálunk ily törvény hozatik, akkor azt egészen általános kellene szövegezni, midőn azután az ily törvény minden oly állammal szemben érvényesíthető lesz, mely e monarchia közgazdasági érdekeit egyoldalul védelmi vámpolitikája által folyton sérti. Ennek az intézkedésnek czélja Német-és Franciaországra való tekintettel az lenne, hogy ha azon feltevéseinkben, mely szerint a retorzió tényleges alkalmazásától való eltekintésben nyilvánuló első közeledő lépésünk azon államok által megértetik és viszonyoztatik, csakugyan csalódnánk, akkor a legtöbb kedvezményi szerződések rögtön felmondása után egy oly hatalmas eszköz legyen kezünkben, melylyel érdekeink sérelmét érzékenyen megtorolhatjuk és ez által esetleg reá kényszeríthetjük az említett államok bármelyikét, hogy velünk szemben rövid idő alatt a józanabb és méltányosabb vámpolitika útjaira térjenek.

Egy ily törvény meghozatala, mely azonban csak a végső szükség esetén lenne alkalmazandó, kiragadná e monarchiát azon gyámoltalan, sajnálatra méltó helyzetéből, melyben a szomszéd nagyobb és kisebb államokkal szemben egészen tehetetlennek mutatkozik, és módot nyújtana neki arra, hogy komolyabb veszélyek nélkül várhatná be a közeledés lehetőségének pillanatát Német- és Franciaország részéről, mert időközben ugy szólván biztosítva lenne, hogy azok által egyoldalul vámemelések útján érzékenyen károsíthatni nem fog.

Ugy a különböző vámos életbeléptetését, valamint egy ily természetű törvény meghozatalát nagyon megkönnyítendő az ezen kamara által hangsúlyozott azon eljárás, mely szerint a magyar kormány abbéli készségeért, hogy Romániával, mely Ausztria iparcikkeitnek oly rendkívül jó piacza, szerződni hajlandó, ez irányban engedményeket biztosítsa az osztrák kormánytól magának.

Mindezek által csak azt kívánja igazolni a tisztelettel alulirt kamara, hogy a vámtariffa szymetrikus emelése nélkül is lehetséges közgazdasági érdekeinket a jelen viszonyok közt megóvni.

Az általános vámemelés, e kamara felfogása szerint, káros, mert egyrészt nehezíti a szerződéses vámpolitikára való áttérést, másrészt illusórius előnyök fejeiben az iparcikkek fogyasztásának megdrágítása által újabb terhet ró az a nélkül is számtalan gazdasági bajokkal küzdő magyar társadalomra.

A jelen viszonyok közt nyers-termelésünket csak a rohamossá alakulható aránytalan behozatal nyomán beálló megtorlódások következményeitől kell lehetőleg megóvni. Ez azonban a nyers termé-

nyek fogyasztásának állandó drágítását nem vonja maga után. És a nyers termelés ezen védelme egyaránt érdeke lévén a monarchia mindkét államának, világos, hogy azok ellenében az ipari védvámok emelését méltányosan követelni nem lehet.

A nyugot európai államokhoz való annyira kívánatos gazdasági közeledés egyetlen veszélye az egyoldalú méltánytalan kizsákmányoltatás lenne, de az ellen oly módon lehet és kell védekezni, hogy a rögtön érzékeny megtorlás leghatályosabb

eszközei mielőbb megszereztesse a monarchia két állama számára.

Mindezek folytán a tisztelettel alulirt kereskedelem és iparkamara bátor Nagyméltóságodat tiszteletteljesen arra kéri, hogy a általános vámtarifa nyereség- és ipari vámtételeinek compensatió szerű revisiójától ez alkalommal eltekintve, a jelen alázatos felterjesztésünkben foglalt javaslatok szellemében méltóztassék közgazdasági érdekeink védelmére keln.

Fogadja Nagyméltóságod mély tiszteletünk őszinte kifejezését.

Az aradi kereskedelmi és iparkamarának 1885 évi okt. hó 12-én tartott teljes üléséből:
Grünwald Ferencz, s. k., Dr. Gaál Jenő, s. k., elnök, titkár.

Felölös szerkesztő és kiadótlajdonos: Mihály József
Főmunkatárs: Keviczky László.

H I R D E T É S E K.

Vedéglő és kávéházmegnyitás.

Van szerencsém becses tudomására hozni egy a helybeli mint a vidéki nagyérdemű közönségnek, hogy folyó év október 1-én Szarvason általvettem a **MAJERCSIK-féle** vendéglői helyiséget, a mit is a mai igényeknek megfelelőleg újonnan berendeztem, jó magyar konyhám és egészséges tiszta vendégszobáimmal, úgy a helybeli mint a vidéki közönségnek igen julányos árak mellett kész szolgálatajára állok.

Minden vonathoz Omnibust menesztek, a vidékre utazó közönségnek pedig olcsó fogatot tartok.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kérve vagyok alázatos szolgálja

MOLNÁR ANTAL, vendéglős.

3-1

Hentes-üzlet megnyitása.

Van szerencsém tudomására hozni a nagy érdemű közönségnek, hogy novemberhó 1-én megnyitom **hentes üzletemet**

holis naponta friss sertés hus, borjú hús, kolbász, friss tormás virsli, párisi- debreceni és lengyel kolbászt, úgy minden e szakmába vágó czikkeket a legjutányosabb árak mellett szolgáltatok.

Üzlet-helyiségem Beliczey ut Járdek féle házban van.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kérve vagyok kész szolgálja

Molnár Antal, és társa,
Szollár Mihály, mészáros.

3-1

Figyelmeztetés.

Az általános ismert, jó hírnevnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sóborszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánszának lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra két nyomában saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetve azt egyszersmind védjegyként a budapesti ipar kamaránál

SÓBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl:

esészes szagatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bennulások szigorok stb. ellen; de különösen a **bedörzsölés-kenő-gyűrő-gyógyomódnál**, (massage)

igen jó hatásnak bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlatos, és a **száj tiszta szagtalan izt nyér** e szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos és szer fej mosására is a hajidegek erősítésére, a fejkorpa-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Védjegy 319. et 320. szám.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven, bizományosaim névsorával ellátva minden üvegehez ingyen mellékeltek.

Ára egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr.

3-2

Brazay Kálmán,
Budapest, IV. kerület, Muzeum-körút 23. sz.

Kapható: **Szarvas:** Melis L. Medveczky J. Nyácsik S. Mikolay János, Réthy Sándor, Mázor J. Hajas István, Komlowszky J. és Társa. **Gyoma:** Izso Gerzson, Gizimm Sámuel. **Mező-Túr:** Bordács Máté, Hollender K. Wellner Lina, Löwinger I., Wiener Mór, Spett D. Fülep János, Ernszt és Koppán, Neumann Nánán, Schreiber Sam. Csippik Ernő, Bleier Adolf.

Öltönykelmék
nők és férfiak számára
csak tartós gyapjuból, középtermetű férfi számára

3.10 méter { 4.96 fr. jó gyapjuból
8 — „ jobb gyapjuból
egy öltönyre { 10. — „ finom gyapjuból
12.40 „ egészen finom gyapjuból

Legfinomabb gyapju peruvien a legdivato-sabb színekben, a legújabb női posztoszövetek méterje 2.20 frt és 2.40 fr.

Fekete Palmerston Tricot, tiszta gyapju női téli palotok méterje 4 f. loden női esőköpenyek és öltönyöknek.

Utazási plédok darabja 4, 5, 8 egész 12 frt. Igen finom öltönyök, rabraváló, felöltő, kabát- és esőköpenyek-kelmék, loden, commis, kammgarn, cheviots, tricot, peruvien, doszking szöveteket ajánl

Alapítva **Stikarofsky János** — 1866 —
gyári raktár Brűnben.

Minták bérmentve. Minták a szabó urak számára bérmentetlenül. Utánvételi küldemény 10 frton felül bérmentve.

Allandó raktáram van 150 000 frton o. é. meghaladó értékben és természetesen, hogy az én világüzletemnél sok **maradék** (Rest) 1—3 m.rnyi hosszúságban található, en pedig kényszerítve vagyok az efféle maradékokat melyen **leszállított árakon** elfecselelni. Minden józanul gondolkodó embernek be kell látnia, hogy oly kis maradékokból **mintát lehetetlen** küldeni, mert néhány száz minta megrendelésnél e maradékokból mi sem marad; e szerint a legnagyobb **szédelgés** az, ha kelme üzletek maradék mintákat mellékelnek; az ilyen esetekben a minták darabokból és nem maradékokból vannak s az ily eljárás czélja könnyen felfogható

Oly maradékok, melyek nem tetszenek, kicserélretnek, vagy visszaküldetik a pénz.
Levelezünk német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven. 20-10

Főnyeremény 500,000 m á r k a.

Szerencse-kimutatás.

A nyemények-ért jótáll az állam

M e g h i v á s r é s z v é t e l é r e
a nyeremény-eshetőségének,
melyet Hamburg állam biztosít, s melyben
9 millió 880,450 m á r k a
biztosan fog nyereményül esni.

Ezen előnyös **pénzsorsolás nyereményei**, mely csak 100,000 szorsjegyet tartalmaz, a következők, és pedig:

Jutalom	300,000 Márka	26 Nyeremény 10,000 Márka
1 Nyeremény	200,000 Márka	56 Nyeremény 5,000 Márka
2 Nyeremény	100,000 Márka	106 Nyeremény 3,000 Márka
1 Nyeremény	90,000 Márka	253 Nyeremény 2,000 Márka
1 Nyeremény	80,000 Márka	512 Nyeremény 1,000 Márka
2 Nyeremény	70,000 Márka	818 Nyeremény 500 Márka
1 Nyeremény	60,000 Márka	150 Nyer. 300, 200, 150 M.
2 Nyeremény	50,000 Márka	31720 Nyeremény 145 Márka
1 Nyeremény	30,000 Márka	7990 Nyer. 124, 100, 94 Márka
5 Nyeremény	20,000 Márka	8850 Nyer. 67, 40, 20 Márkájával
3 Nyeremény	15,000 Márka	egészben 50,500 Nyeremény

s azok kevés hónap alatt **biztosan** fogunk 7 osztályban kisorsolhatni. Az első osztály nyeremény 50,000 M. lesz s a 2-ik osztályban 60,000 M. a 3-ik oszt. 70,000 M. a 4-ik oszt. 80,000 M. az 5-ikben 90,000 M. a 6-ikben 100,000 M. a 7-ikben 200,000 M. 300,000 M. esetleg 500,000 M. jutalomra.

Az első sorsolással, mely hivatalosan megállapították, **1 egész sorsjegyet ára csak 3,60 kr. o. é. vagy 6 Márka 1 fél sorsjegyet ára csak 1,80 kr. o. é. vagy 3 Márka 1 negyed sorsjegyet ára csak 90 kr. o. é. vagy 1 1/2 Márka** s ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem tiltott legvények) az eredeti levél meletke mellett általában az öszesnek bennmentes bekiadására meg a legjavolható vidékekre is általában elküldenek.

Minden részvevő kap tölem haladéktalanul a húzás megtörténté után azonnal hivatalos húzás jegyzékét.

A húzás tervéét az állam czemerevel, melyből a nyeremények 4 részvevő részére osztva látható, díjjalanul küldöm.

A nyeremények kifizetése és el-küldése

Általam közvetlenül az érdeklőtetnek történik a legszigorubb titoktartással.

Minden megrendelést lehet egyszerűen utalványon vagy ajánlott levél által eszközölni. A közel álló húzás miatt a megbízásokkal fordulni kell azonnal, mégpedig

november 20-ig hozzám.
Samuel Heckschel senr.
váltóbank Hamburgban.